

Ettevõtlusministri käskkirja „Innovatsioonialase teadlikkuse ja võimekuse tõstmise toetamise tingimused“ seletuskiri

1. Sissejuhatus

Käskkirjaga reguleeritakse ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020 prioriteetse suuna nr 4 „Kasvuvõimeline ettevõtlus ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline teadus- ja arendustegevus“ meetme nr 4.2 „Teadus-, arendustegevuse ja innovatsiooni (edaspidi TAI) süsteemi kohaliku sotsiaalmajandusliku mõju suurendamine ja nutikas spetsialiseerumine kasvualade (info- ja kommunikatsioonitehnoloogia + tervis + ressursid) arendamiseks“ tegevuse nr 4.2.4. „Riigi rahastatavad koostööstruktuurid“ raames toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ja korda.

Käskkirja kehtestatakse kooskõlas perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 16 lõikega 1, mis sätestab rakendusasutuse juhi pädevuse toetuse andmise tingimuste käskkirja kehtestamiseks.

Käskkirja eelnõu ja selle seletuskirja koostasid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandusarengu osakonna peaspetsialist Tiina Kruusimägi (e-post: tiina.kruusimagi@mkm.ee, telefon: 625 6467) ja ministeeriumi välisvahendite osakonna struktuurivahendite õiguse peaspetsialist Anneli Schmiedeberg (e-post: anneli.schmiedeberg@mkm.ee, telefon: 639 7618).

Juriidilise ekspertiisi tegi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Hendrick Rang (tel: 625 6351, e-post: hendrick.rang@mkm.ee).

Taust

Toetuse tingimuste väljatöötamisel on lähtunud vajadusest arendada edasi Eesti innovatsioonisüsteemi ning arvesse on võetud erinevaid soovitusi Eesti innovatsioonisüsteemi täiendamiseks. Seda, et senised meetmed on soodustanud liiga tagasihoidlikult teadmuspõhist ettevõtlust ja majandusarengut, toob välja Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035 koostamise ettepanek¹ (lk 17). Jätkusuutlikuks majanduskasvuks on vaja aidata ettevõtetel muutuda nutikamaks, toetada kogu maailmast kättesaadavate teadmus-tehnoloogiliste lahenduste kasutamist ja teadus- ja arendustegevuse (TA) ühendamist tulemuslikult innovatsioonipõhise, targa majandusega. Euroopa Komisjoni Eesti teadus- ja innovatsioonisüsteemi eelhindamise raport (PSF) augustist 2019² toob välja viis soovitud, ühena neist soovib luua Eestis innovatsiooniagentuuri, mis toetaks Eesti teadus- ja arendustegevust ning innovatsiooni, tõhusamat liikumist nutika majanduse suunas ja oleks innovatsioonipõhise ettevõtlusarenduse uue põlvkonna tugistruktuur. Lisaks soovivad raporti koostanud rahvusvahelised eksperdid tugevdada ja tõhustada ettevõtjate innovatsiooni mõjusamaks toetamiseks TA vahendusorganisatsioonide süsteemi.

¹ Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035 koostamise ettepanek. Versioon 30.05.2019. a. Haridus- ja Teadusministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. https://www.hm.ee/sites/default/files/arengukava_1062019.pdf

² European Commission. (2019). Peer review of the Estonian R&D system. Final Report, August 2019. Horizon 2020 Policy Support Facility. European Commission. Directorate-General for Research and Innovation. Manuscript completed in 2019.

Tootlikkuse kasvuks tuleb tunduvalt suurendada erasektori teadmus- ja tehnoloogiamahukust. Võime seda ülesannet vaadelda kolmeosalisena. Esiteks tuleb parandada tööjõu eriala- ja juhtimisoskusi ning pädevusi, st suurendada inimkapitali. Teiseks on tähtis Eesti ettevõtete palju tihedam lõimumine nii Euroopa Liidu siseturu kui ülemaailmsetesse väärtusahelatesse senisest paremas positsioonis – väärtusahela kõrgematel astmetel – ning selleks tuleb sihikule võtta koostöö nii kliendi-, tarnija- kui ka partnervõrgustikes, seega suurendamist vajab võrgustikukapital. Kolmandaks vajame majanduse mitmekülgsemat digitaliseerimist, intellektuaalomandi kaasamist ja loodud teadmiste kaitsmist intellektuaalomandiga, mis tähendab suuremat struktuurkapitali. Kokkuvõttes peame tootlikkuse kasvuks suurendama neist kolmest komponendist – inim-, võrgustiku- ja struktuurkapitalist – koosnevat tervikut ehk erasektori intellektuaalset kapitali. Just ettevõtete intellektuaalse kapitali, teadmus- ja tehnoloogiaintensiivsuse kasvu kaudu saame tõsta nii ettevõtete väärtust kui ka ekspordi lisandväärtust ning muuta majanduse tervikuna nutikamaks ja tootlikumaks.

Eesti ettevõtluse kasvustrateegia 2014–2020 üheks eesmärgiks on, et ettevõtjad teeniksid rohkem tulu kõrgemat lisandväärtust pakutavate toodete ja teenuste pealt. Käesoleval hetkel moodustab Eesti ettevõtete lisandväärtus vaid 78,2% Euroopa Liidu keskmisest tasemest. Kuigi Eesti ettevõtted on võitnud turuosa mitmetel tehnoloogiamahukatel turgudel, on positsiooni hoidmiseks vajalik investeerida TAI tegevustesse ja inimkapitali arendamisse (The European Semester 2018 raport). Tehnoloogia- ja teadmusmahukad ettevõtteid on vaja Eestisse rohkem, et nende tulemused oluliselt riiklikke tulemusi mõjutaks. Majanduskasvu soodustamiseks on vajalik Eesti majandus ümber struktureerida kõrgema lisandväärtusega sektorite poole ning tõsta tootlikkust madala lisandväärtusega sektorites (PSF Report 2019). Kõige olulisem lisandväärtuse kasvu vedaja on innovatsioon, eriti TA-tegevustest lähtuv läbimurdeline innovatsioon.

Euroopa Liidu digitaalse innovatsiooni keskuste võrgustik (ehk EDIH-de võrgustik) on innovatsiooniklastrite piiriülene võrgustik, kus pakutakse ettevõtetele digitaalsete tehnoloogiate rakendamiseks vajalikke TAI teenuseid. Eestis paikneva keskuse fookusvaldkonnaks on ettevõtete rohe- ja digipööret (kaksikpööret) toetavad tehisintellekti arendused ja rakendused. EDIH-ide võrgustikus osalemisega tekib Eesti ettevõtetele võimalus saada oma ärimudeli efektiivistamiseks vajalikke ning kuluefektiivseid tehisintellekti ja robotika lahendusi. See suurendab kaksikpöördes osalevate ettevõtete arvu ning seeläbi Eesti majanduse konkurentsivõimet siseturul.

Kirjeldatud tingimuste loomiseks, soodustamiseks ja juurutamiseks on välja töötatud käesolev toetusskeem, mis koosneb omavahel seotud eri tegevustest.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Käskkirjaga kehtestatakse käskkirja lisa, mis on jagatud kuueks punktiks:

1. Toetuse andmise tingimuste kirjeldus
2. Tegevuste kirjeldus
3. Meetme tegevuse väljund- ja tulemusnäitajad
4. Toetusskeemi rakendamine
5. Finantskorrektsioonid
6. Toetuse andmise tingimuste muutmine

Punkt 1 kirjeldab toetuse andmise tingimusi ja selgitab seost ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavaga 2014–2020.

Punkt 1.1 sätestab toetusskeemi reguleerimisala, milleks on ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020 prioriteetse suuna nr 4 „Kasvuvõimeline ettevõtlus ja seda toetav teadus- ja arendustegevus“ meetme nr 4.2 „Teadus-, arendustegevuse ja innovatsiooni süsteemi kohaliku sotsiaalmajandusliku mõju suurendamine ja nutikas spetsialiseerumine kasvualade (info- ja kommunikatsioonitehnoloogia + tervis + ressursid) arendamiseks“ tegevuse nr 4.2.4., kuna käesoleva meetme eesmärk on tõsta ettevõtjate teadlikkust ja võimekust tehnoloogial ja teadmistel põhineva ettevõtluse arendamiseks.

Punkt 1.1.1 kirjeldab toetuse andmise eesmärgi, milleks on luua sihtrühma teadlikkuse ja võimekuse tõstmise kaudu tingimused tehnoloogial ja teadmistel põhinevaks ettevõtjate majandustulemuste kasvuks, kuna tootlikkuse kasv ja sellest tulenev nutikas-innovaatiline majandus on sõltuv teadmus- ja tehnoloogiamahukast arendamisest ning on aluseks lisandväärtuse ja sellest tuleneva heaolu kasvuks kogu ühiskonnas.

Punkt 1.1.2 toob välja toetusskeemi panuse ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ prioriteetse suuna nr 4 „Kasvuvõimeline ettevõtlus ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline teadus- ja arendustegevus“ meetme nr 4.2 tulemusnäitajate saavutamisesse.

Punkt 1.2. selgitab lahti meetmega seotud olulise mõiste, milleks on innovatsioon. Käesoleva meetme raames on oluline, et looksime lisandväärtust teadmuse või tehnoloogia või nende mõlema rakendamise kaudu luues innovatsiooni kaudu ettevõtja intellektuaalse kapitali kasvu.

Punkt 1.3. Toetatava tegevuse tulemus

Punkt 1.3.1. kasvab ettevõtjate teadus-, arendustegevuse ja innovatsiooni (edaspidi *TAI*) alane teadlikkus, sh teadlikkus innovatsiooni absorbeerimise võimalustest ning allikatest ja sellega kaasnevatest uutest äri võimalustest. Teadlikkuse kasv on oluline tegur *TAI* tegevuste elluviimise alustamiseks. Kiiresti arenevas majanduskeskkonnas on ettevõtjatel väga ressursimahukas ja keeruline orienteeruda, et analüüsida valdkondlike turge, nende muutusi ja leida enda ettevõtte jaoks parimad arenguvõimalused vaid ettevõttesisesid ressursse kasutades. Samuti leida ja tõlgendada informatsiooni erinevate innovatsiooni absorbeerimise võimalustest oma tegevusvaldkonnas, nt tehnoloogilise- ja/ või intellektuaalkapitali litsentseerimisest, Samuti leida parimaid lahendusi arendustegevuse korraldamiseks koostöös teiste ettevõtete ja/ või arendus/ teadusasutustega.

Punkt 1.3.2. kasvanud on *TAI* võimekus, sh *TAI* tegevusteks vajalikud valdkondlikud teadmised ja oskused. Valdkondlikud teadmised ja oskused on eeldus eduka *TAI* tegevuse elluviimiseks.

Punkt 1.3.3. suurenenud *TA* tegevusi elluviivate ettevõtjate arv. Ettevõtjatel, kes teevad *TA* tegevusi on suurem võimalus kasvatada lisandväärtust, suurendada ekspordivõimekust ja tulu.

Punkt 1.4. sätestab toetatavate tegevuste sihtrühma. Sihtrühma kuuluvad ettevõtjad.

Punkt 2 kirjeldab toetusskeemi raames ellu viidavaid tegevusi. Tegevusi on võimalik ellu viija elluviija omategevustena või hankida tegevuste elluviimiseks vajalikke teenuseid.

Punkt 2.1. määratleb, et toetusskeemi raames pakutakse *TAI* teadlikkuse kasvatamise teenused. *TAI* teadlikkuse kasvatamise teenuste pakkumine ettevõtjatele on oluline, et tõuseks ettevõtjate teadlikkus innovatsiooni absorbeerimise võimalustest, allikatest ja uutest äri võimalustest sektoris, milles ettevõtja tegutseb või soovib tegutsemist alustada. Teadlikkuse tõus on oluline eeldus vajaliku valdkondliku kompetentsi ja innovatsioonivõimekuse kasvuks.

Punkt 2.2. määratleb, et toetusskeemi raames pakutakse *TAI* võimekuse tõstmise teenuseid, nt ekspertide, teadmiste ja oskuste vahendamist, et tugevdada ettevõtja teadus- ja arendustegevuse võimekust ning tugevdada tema innovatsioonivõimet. Vajalike kompetentside ja teadmusressursi olemasolu ja vahetus on oluline eeldus ettevõtja *TAI* tegevusteks vajalike kompetentside kasvuks ning innovatsioonivõimekuse kasvuks.

Punkt 2.3. määratleb, et väliskaubandus- ja infotehnoloogiainistri käskkirja nr 101, 21.05.2020 alusel korraldatud konkursi võitnud konsortsiumi toetatakse Euroopa Liidu digitaalse innovatsiooni keskuse võrgustikus osalemisel. Loodav konsortsium pakub Eesti VKE-dele rohe- ja digipööret toetavaid teenuseid tehisintellekti ning robotika rakendamisel.

Punkt 3 määratleb meetme tegevuse väljund- ja tulemusnäitajad. Meetme väljund- ja tulemusnäitajad tulenevad dokumendist “Ühekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020“. Punktis 3 kirjeldatakse meetme ja toetatava tegevuse väljund- ja tulemusnäitajad koos vastavate baastasemetega aastal 2012 või 2019 ja sihtasemetega aastal 2023, mil lõppeb käesoleva meetme abikõlblikkuse periood. Meetme tulemusnäitaja baastase on aastast 2012, kuna tuleneb käesoleva perioodi baasinformatsioonist. Praegusel hetkel on sihttasemeni, milleks on 20, arenguruumi.

Toetusmeede panustab rakenduskava prioriteetse suuna nr 4 tulemusnäitajasse „Müügitulu uutest või oluliselt muudetud toodetest või teenustest“ ja sama suuna väljundnäitajasse „Abi saanud unikaalsete ettevõtjate arv“.

Lisaks meetme tulemus- ja väljundnäitajatele mõõdetakse toetusmeetme mõju ka toetusmeetme väljund- ja tulemusnäitajatega.

Toetusmeetme väljundnäitajad on valitud toetusmeetme soovitud tulemuse alusel ja on sellest tulenevalt teadlikkuse kasvatamise teenuseid kasutanud ettevõtjate arv, mille sihttase aastaks 2023 on 300 unikaalset ettevõtjat, võimekuse tõstmise teenuseid kasutanud ettevõtjate arv, mille sihttase aastaks 2023 on 110 ettevõtjat ning Euroopa Liidu digitaalse innovatsiooni keskuse võrgustiku teenuseid kasutanud ettevõtjaid 40.

Punkt 4 sätestab toetuskeemi rakendamise tingimused.

Punkt 4.1. sätestab tegevuste elluviimise rakendusasutused ja -üksused

Punkt 4.1.1 sätestab, et meetme tegevuste 2.1 ja 2.2 elluviimise rakendusasutus on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi rakendusasutus) ning rakendusüksus Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (edaspidi rakendusüksus), kes on ka akrediteeritud rakendusüksus ning on rakendusüksusena nimetatud VV poolt (STS § 8 lg 1, ja § 12 lg 3).

Punkt 4.1.2 sätestab, et meetme tegevuse 2.3 välja toodud tegevuste rakendusasutus ja finantskorrektsiooni tegemiseks pädev asutus on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning rakendusüksus Riigi Tugiteenuste Keskus.

Punkt 4.2. sätestab toetuskeemi elluviijad.

4.2.1. sätestab toetuskeemi tegevuste 2.1 ja 2.2 elluviija, milleks on Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS), mille eesmärk on edendada Eesti ettevõtluskeskkonna ja ettevõtjate konkurentsivõimet, suurendades sellega Eesti ühiskonna heaolu. Elluviija ja rakendusüksuse funktsioonid on lahutatud struktuuriüksuste tasandil.

4.2.1 sätestab toetuskeemi tegevuse 2.3 elluviija, milleks on Väliskaubandus- ja infotehnoloogiainistri käskkirja nr 101, 21.05.2020 alusel korraldatud konkursi võitnud ja Euroopa Komisjoni korraldatud digitaalse innovatsiooni keskuste võrgustiku suunatud taotlusvoorus rahastuse saanud konsortsiumi juhtivpartner. Käesolevast käskkirjast tulenevate õiguste rakendamiseks ja kohustuste täitmiseks sõlmib rakendusasutus konsortsiumiga lepingu. Digitaalse innovatsiooni keskus osutab ettevõtetele digitaalse ja rohepöörde (ehk kaksikpöörde) teostamiseks vajalikke tehisintellekti arendus- ja rakendusteenuseid ning seda haldav konsortsium peab omama teenuste osutamiseks vajalikku personali, oskusteavet ning riist- ja tarkvara.

Punkt 4.3. sätestab toetusskeemi abikõlblikkuse perioodi, mis algab 1. jaanuarist 2020. Käesoleva toetusskeemi raames saab tegevusi teha kuni 31.10.2023 tulenevalt STS2014–2020 perioodi lõppemisega.

Punkt 4.4. kirjeldab abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud käesoleva meetme jaoks. Abikõlblikud kulud on tegevuste elluviimiseks vajalike kulukohtade finantseerimiseks. Mitteabikõlblikena on välja toodud kulud, mis ei toeta meetme eesmärgi ega tegevuste elluviimist. Samuti on mitteabikõlblike kulude juures välja toodud, et tegevuste elluviimisega otseselt mitte seotud kulud on mitteabikõlblikud.

Punkt 4.5. toob välja, et punktis 21 välja toodud tegevusi võib teha ka väljaspool Eestit. Nimetatud võimalus on välja toodud, kuna tegemist on innovatsioonialase teadlikkuse tõstmisega Eesti ettevõtjate hulgas, siis üheks võimalikuks teadlikkuse kasvatamise meetodiks on õppida teiste riikide edukatelt ettevõtjatelt, koolitajatelt või asutustelt, kellel on edukas innovatsioonirakendamise kogemus. Samuti on välja toodud, et nimetatud tegevuste planeerimisel ja elluviimisel tuleb järgida STS2014-2020 paragrahv 14 punkt 5 välja toodud tingimusi.

Punkt 4.6. sätestab tegevuste eelarve tegevuste kulukohtade lõikes, rahastusallika, toetuse määra ning eelarve muutmise tingimused elluviijale. Meetme tegevusi rahastatakse Euroopa Liidu struktuuri- ja investeerimisfondide vahenditest Euroopa Regionaalarengu Fondist, kuna fondi rakenduskava järgi peavad finantseeritavad tegevused olema suunatud sama eesmärgi alusel kui käesoleva meetme puhul. Samuti ei ole käesoleval hetkel võimalik suunata meetme tegevuste elluviimiseks vahendeid Eesti Vabariigi riigieelarvest.

Punkt 4.7. sätestab elluviija õigused ja kohustused. Elluviija peab täitma kohustusi, mis tulenevad STS2014–2020 §-des 24 ja 26, kuna meedet rahastatakse Euroopa Liidu struktuuri- ja investeerimisfondide vahenditest Euroopa Regionaalarengu Fondist. Samuti peab elluviija kooskõlastama kirjalikult rakendusasutusega kokkulepitud tegevuskava ja eelarve järgmise kalendriaasta tegevuste kohta ning esitama selle teadmiseks ka rakendusüksusele. See võimaldab jälgida ja planeerida meetme raames tehtavaid tegevusi, tehtud tegevuste tulemusi ning planeerida lihtsamini tulevaste perioodide finantseerimisvajadust.

Punkt 4.8. kirjeldab tegevuste elluviimise seire tingimused. Elluviijal on kohustus esitada rakendusüksusele vahearuanne kord aastas. Aastane periood on meetme tegevusi nende tegevuste omavahelist seotust ning arvestades koosmõju teiste meetmete raames tehtavate tegevustega mõistlik minimaalne periood.

Punkt 4.9. sätestab riigiabi ja vähese tähtsusega abi seotuse käesoleva meetmega. Käesoleva meetme raames tehtavate tegevustega elluviija poolt antakse ettevõtjale riigiabi, mis on vähese tähtsusega abi Euroopa Komisjoni määruse nr 1407/2013 (VTA määrus) mõistes, seetõttu tuleb pidada elluviijal pidada arvestust antud abi kohta ettevõtja põhiselt ning EAS peab abi andmist käsitlevaid andmeid säilitama 10 aastat tulenevalt finantskorrektsioonide tegemise vajadusest.

Punkt 4.10. sätestab toetuse väljamaksmise tingimused ja korra. Toetuse maksete tegemise tingimused on sätestatud vastavalt STS2014-2020 §-dele 28 ja 29, ühendmääruse §-dele 13–15 ja 18 ning nende menetlemine peab toimuma vastavalt rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollsüsteemide kirjelduse alusel väljatöötatud protseduuridele struktuuritoetuste registri kaudu, kuna selline väljatöötatud lahendus vastab seadusest tulenevatele nõuetele. Arvestades meetmes sisalduvate erinevate tegevuste sisu erinevate elluviijate kaudu, siis ei ole projekti lõppmakse osakaalu suurust määratud kindla osakaaluna.

Punkt 5 sätestab finantskorrektsioonid. Nõuded finantskorrektsioonidele tulenevad teistest õigusaktidest, st finantskorrektsiooni otsused tehakse vastavalt STS2014–2020 §-dele 45–47 ja ühendmääruse §-dele 21–23. Toetuse tagasinõudmisega tegeleb rakendusüksus vastavalt perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse §-dele 48–49.

Punkt 6 sätestab toetuse andmise tingimuste muutmise tingimused ja korra.

Vastavalt punktis 4.7 esitatud teabele, rakendusüksuse või elluviija ettepanekutele või kui selgub muul moel, et muudatuste tegemine toetusskeemis on vajalik tegevuste edukaks elluviimiseks, on rakendusasutusel õigus muuta toetuse andmise tingimusi. Rakendusasutus võib muuta nt toetusskeemi tegevuskava, finantsplaani, eelarvet, toetusskeemi abikõlblikkuse perioodi. Kui toetusskeemi rakendamisel tekib eelarveliste vahendite jääk, võib rakendusasutus vähendada toetusskeemi eelarvet tingimusel, et see ei takista toetusskeemi eesmärkide täitmist. Kirjeldatud säte on vajalik olukorras, kui on prognoositav, et toetusskeemi tegevuste elluviimiseks kulub märgatavalt vähem vahendeid, kui oli esialgselt planeeritud.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusaktidele

Käesoleva eelnõu aluseks on struktuuritoetuse seadus ja selle alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrused.

Käesolev eelnõu on kooskõlas järgmiste Euroopa Liidu määrustega:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluvate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320—469);
2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1301/2013, 17. detsember 2013, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgiga seonduvaid erisätteid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 289—302);
3. Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1—8).

4. Toetusskeemi kooskõla seirekomisjoni valikukriteeriumitega

1. Toetusskeemi mõju meetme eesmärkide saavutamisele

Toetusskeemi mõju meetme eesmärkide saavutamisele on kirjeldatud seletuskirja 6 peatükis.

2. Toetusskeemi põhjendus

Toetusskeemi tegevused aitavad kaasa meetme „TA&I süsteemi kohaliku sotsiaalmajandusliku mõju suurendamine ja nutikas spetsialiseerumine kasvualade (IKT+tervis+ressursid) arendamiseks“ eesmärkide saavutamisele. Kirjeldus toetusskeemi eesmärgist, tulemusest, vajalikkusest ja tulemuste saavutamiseks planeeritavatest tegevustest on esitatud eelnõu peatükkides 1.1, 1.3 ja 2.

3. Kuluefektiivsus

Eelarve prognoosimisel lähtutakse varasematest kogemustest sama tüüpi kulude tegemisel ning EASi ja MKMi arvestuslikest prognoosidest kuludele.

Arvesse on võetud vajadust kaasata eri tegevuste lõikes eksperte, osta sisse teenuseid, mille lõplik hind ei ole teada, vaid sõltub hetke majandusseisust.

4. Toetuse saaja suutlikkus projekti ellu viia

EAS-i eesmärk on olnud edendada Eesti ettevõtluskeskkonna ja ettevõtjate konkurentsivõimet. Samuti on EAS seni rakendanud innovatsioonipoliitika eri meetmeid. Praegu toimub EASis innovatsiooniagentuuri loomise ettevalmistustöö etapp ning saame öelda, et uuendatud innovatsioonifookusega EAS saab olema MKMi põhiline organisatoorne tööriist tõstmaks majanduse tootlikkust teadmispõhisuse, st teadmus- ja tehnoloogiamahukuse kaudu.

Käesolev käskkiri reguleerib innovatsioonialase teadlikkuse ja võimekuse tõstmise toetamise tingimusi. Seoses innovatsiooniagentuuri loomisega muutub innovatsioonialase teadlikkuse ja võimekuse tõstmine üheks oluliseks fookuseks EASi tegevuses.

Eelnevat arvesse võttes ning pidades silmas, et toetuskeemi lähenemisloogika peaks meetme eesmärkide saavutamiseks olema turukeskne, on EAS toetuskeemi elluviijana piisavalt võimekas ja pädev.

5. Seos prioriteetse suuna teiste meetmete ning valdkondlike arengukavadega

5.1. Toetuskeemi seos sama suuna teiste meetmete tegevustega:

5.1.1. Toetuskeemi täiendavad meede „Toetuse andmise tingimused iduettevõtlaste hoogustamiseks ehk Startup Estonia“, mis soodustab struktuurseid muutusi ettevõtluses, toetades uute innovaatiliste ettevõtete asutamist ja kasvamist nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades.

5.1.2. Toetuskeemi meetmed „Innovatsiooni edendavate hangete toetustingimused“ ja „Nõudluspoole poliitika käskkiri“, kuna mõlemad toetuskeemid on ennekõike nõudluspoole innovatsioonipoliitika instrumendid, siis võimekuse suurendamine teadus- ja arendustegevuse tellimisel panustab ka innovatsiooni hankimise edendamisse.

5.1.3 Toetuskeemil on puutumus meetme tegevusega „Riigi rahastatavad koostööstruktuurid (näiteks klastrite ja tehnoloogia arenduskeskustele)“. Tehnoloogia arenduskeskuste (edaspidi TAKide) toetuskeemi eesmärk on ettevõtjate teadus- ja arendustegevuse, tehnoloogiaarenduse ja innovatsiooni tegevuste edendamine ja kättesaadavuse parandamine. Toetuskeemi raames rahastatavad TAKid on eraõiguslikud uurimisasutused, mis omavad vajaminevate teadmiste ja oskustega teadlastest ja inseneritehnilistest töötajatest koosnevat personali ja kõrgetasemelist aparatuuri ning seadmeparki. TAKides arendatakse ettevõtjatele uute toodete ja tehnoloogiate väljatöötamiseks vajaminevaid tehnoloogiaid. Klastrite arendamise toetuskeem toetab eri suuruses ettevõtjate ning juba toimivate koosluste vahelise koostöö kasvu teadmismahukate tegevuste läbiviimiseks. Kui TAKide ja klastrite toetuskeemid loovad tingimused pakkumispoolsete võimekuste arendamiseks, siis käesolev toetuskeem täiendab tervikut, panustades nõudluspoolse potentsiaali arendamisse.

5.2. Seos sama suuna teiste meetmetega:

5.2.1. Seos meetmega nr 4.4. „Ettevõtja arenguplaani toetusmeede ettevõtete arendus- ja eksporditegevustele kaasaaitamiseks ja juhtimisvõimekuse tõstmiseks“. Nimetatud toetuskeem sisaldab ettevõtete arendustegevuste toetust ning innovatsiooni- ja arendusosaku toetuskeemi, mis panustavad erinevate ettevõtete teadus-, arendus- ja innovatsioonivõimekuse tõstmisse, mis täiendavad käesoleva toetuskeemi raames pakutavaid tegevusi otseselt.

5.2.2 Seos meetmega 5.1 „Ettevõtlikkuse kasvatamine, ettevõtlaste kasvu soodustamine, ettevõtlaste keskkonna arendamine“. Nimetatud toetuskeem ettevõtetele sisaldab samuti ettevõtete uuendamist läbi pädevuste kasvatamiste, nt keskendumist uute ärimudelite kasutuselevõtmisele turismivaldkonnas.

5.3. Seos valdkondlike arengukavadega:

5.3.1. Konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ – toetuskeem toetab konkurentsivõime kava põhisuunda „Eelduste loomine erasektori teadus- ja arendustegevuse mahtude suurendamiseks ning innovatsiooni väljundite arvu ja kvaliteedi tõstmiseks“.

5.3.2. „Eesti ettevõtlaste kasvu strateegia 2014–2020“ üheks oluliseks fookuseks on samuti inimressursi kvaliteedi kasvatamine. Strateegias rõhutatakse, et aktiivne panustamine tööjõu kvaliteedi kasvu ning töötajate teadmised ja oskused on kriitiline tegur majanduse kasvatamiseks.

5.3.3. Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014-2020 „Teadmispõhine Eesti“ – dokumendis tuuakse välja TA olulisus majandusstruktuuri

teadmistemahukamaks muutmise osana ning rakendusuuringute olulisuse ja selle seose ühiskonna ja majanduse vajadusega.

6. Toetuskeemi mõju

Toetuskeemi jõustumine võimaldab Eesti ettevõtjatel saada teadmisi ja kasvatada võimekust teadmusel- ja tehnoloogial põhineva ettevõtluse alustamiseks, arendamiseks või elluviimiseks. Teadmiste ja võimekuste kasvatamine on oluline, et tekiks rohkem ettevõtteid, kes on suutelised looma teadmus- ja tehnoloogiapõhiseid tooteid ja teenuseid, mis annavad kõrgema lisandväärtuse ja toovad suuremat kasu nii ettevõtjale kui riigile. Elluviija poolt toetusmeetme raames pakutavad teenused võimaldavad ettevõtjal saada paremini kätte tema ettevõtlusega ja arenguvõimalustega haakuvat informatsiooni vajalikul kontsentreeritud kujul, et oleks võimalik kiiremini ja vähemate ettevõtja ressursidega jõuda lühema aja jooksul kiirema arenguni.

Toetuskeemi mõjul peaks suurenema ettevõtjate hulk, kelle teadmised ja huvi teadmus- ja tehnoloogiamahukast ettevõtluse kohta suureneb, kes teavad mis viisil ja millistes suundades on võimalik teadmus- ja tehnoloogiapõhist ettevõtlust arendada ning saada selle elluviimiseks vajalikke teadmisi ja kompetentse.

Meetme tulemusel lisandub ettevõtjaid, kelle kompetentside tõusu ja inimressursi kättesaadavuse tõusu tõttu tõuseb võimekus läbi viia TAI-l põhinevaid arendustegevusi. See on eelduseks järgmise põlvkonna suure lisandväärtusega ettevõtjate juurdekasvuks Eesti majanduse struktuuris.

Toetuskeemi mõju läbivatele teemadele

Horisontaalne teema	Mõju
Regionaalne areng	Kaudne mõju: Tehnoloogia- ja teadmusmahukas ettevõtlus võib olla palju vähem sõltuv inimkapitali mahust, ning sellest tulenevalt on võimalus edendada ettevõtlust üle Eesti. Samas võib vajada tehnoloogia- ja teadmusmahukas ettevõtlus kõrge teadmiste ja oskuste tasemega inimressursi, mis selle ressursi koondumise tõttu teatud regionidesse, sõltuvalt valdkonnast ja ettevõtluse iseloomust, võib piirata regionaalsust oluliselt.
Keskkonna- ja kliimapoliitika	Toetav mõju. Toetuskeemi tegevustel on keskkonna- ja kliimapoliitikaga seos nutika spetsialiseerumise kasvuala – ressurside efektiivne kasutamine – kaudu.
Infoühiskonna edendamine	Toetav mõju. Toetuskeemi tegevustel on infoühiskonna edendamisega seos nutika spetsialiseerumise kaudu. Toetuskeemi tegevused soosivad IKT nutikat kasutamist tehnoloogia- ja teadmusmahukuse suurendamiseks.
Ühtne riigivalitsemise	Toetav mõju. Toetuskeemi väljatöötamisesse on kaasatud erinevate huvigruppide esindajaid ja kasutatud varasemate analüüside tulemusi.
Võrdsete võimaluste tagamine	Kaudne mõju. Info levitamisel toetuskeemi raames planeeritavatest tegevustest arvestatakse

	eri sihtrühmade eelistatute ja enimkasutatavate infokanalitega. Toetuskeem on võrdväärselt avatud naistele, meestele ja puuetega inimestele nende rahvuslikust taustast sõltumata.
--	--

7. Käskkirja rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja käskkirja rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne rakendusasutusele ega rakendusüksusele olulisi lisakulusid. Rakendamise eeldatavaid tulusid ei ole võimalik rahaliselt mõõta, sest tegemist on pikemaajalise investeringuga, mille tulemused kajastuvad paranenud teadlikkuses ja oskustes teadus- arendustegevuste ja innovatsiooniloomiseks.

8. Käskkirja jõustumine

Käskkiri jõustub allakirjutamise päeval.

9. Käskkirja kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Käskkiri esitatakse EIS-i kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning Haridus- ja Teadusministeeriumile.